



TEKSTY PRZYJĘTE
w trakcie posiedzenia w

środe
20 maja 2015

Wydanie tymczasowe

P8_TA-PROV(2015)0208

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie listy pytań wstępnych przyjętej przez Komitet do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ w odniesieniu do wstępnego sprawozdania Unii Europejskiej (2015/2684(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i jej wejście w życie w UE dnia 21 stycznia 2011 r. zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych¹,
- uwzględniając kodeks postępowania pomiędzy Radą, państwami członkowskimi i Komisją zawierający wewnętrzne ustalenia dotyczące wdrażania przez Unię Europejską i reprezentowania Unii w odniesieniu do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych²,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Sprawozdanie z wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przez Unię Europejską” (SWD(2014)0182),
- uwzględniając listę pytań wstępnych przyjętą przez Komitet do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ w odniesieniu do wstępnego sprawozdania Unii Europejskiej³,

¹ Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.

² Dz.U. C 340 z 15.12.2010, s. 11.

³ CRPD/C/EU/Q/1.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 listopada 2010 r. zatytułowany „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier” (COM(2010)0636),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2011 r. w sprawie mobilności i integracji osób niepełnosprawnych oraz europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020⁴,
 - uwzględniając sprawozdanie roczne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich za 2013 r.,
 - uwzględniając art. 2, 9, 10, 19 i 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 3, 15, 21, 23 i 26 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy⁵,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że jako pełnoprawni obywatele osoby niepełnosprawne mają równe prawa i przysługuje im niezaprzeczalne prawo do godności, równego traktowania, samodzielnego życia i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym,
 - B. mając na uwadze, że szacuje się, iż 80 mln ludzi w Unii Europejskiej to osoby niepełnosprawne;
 - C. mając na uwadze, że dane zebrane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej niezmiennie wykazują, że osoby niepełnosprawne spotykają się z dyskryminacją i napotykają na przeszkody jeśli chodzi o korzystanie na równi z innymi z przysługujących im praw;
 - D. mając na uwadze, że osoby niepełnosprawne stanowią jedną z najbardziej narażonych grup w naszym społeczeństwie, a ich włączenie do rynku pracy stanowi jedno z największych wyzwań dla polityki społecznej i polityki rynku pracy;
 - E. mając na uwadze, że pełne włączenie i równy udział osób niepełnosprawnych można osiągnąć jedynie stosując na wszystkich szczeblach kształtowania, wdrażania i monitorowania polityki UE, w tym w obrębie instytucji, podejście do kwestii niepełnosprawności oparte na prawach człowieka; mając również na uwadze, że Komisja musi należycie uwzględnić tę kwestię w swoich przyszłych wnioskach;
 - F. mając na uwadze, że według Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej 21 spośród 28 państw członkowskich nadal nakłada ograniczenia w pełnym korzystaniu ze zdolności prawnej;
 - G. mając na uwadze, że Komisja przygotowała w 2008 r. unijną dyrektywę o zwalczaniu dyskryminacji, jednak dyrektywa ta pozostaje zablokowana w Radzie;

⁴ Dz.U. C 131 E z 8.5.2013, s. 9.

⁵ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

- H. mając na uwadze, że zasady ujęte w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych znacznie wykraczają poza dyskryminację i wskazują drogę do pełnego korzystania z praw człowieka przez wszystkie osoby niepełnosprawne w społeczeństwie integracyjnym oraz że ich celem jest również zapewnienie koniecznej ochrony i pomocy, by umożliwić rodzinom osób niepełnosprawnych udział w zapewnianiu pełnego i równego korzystania z praw przez takie osoby;
- I. mając na uwadze, że UE formalnie ratyfikowała Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, którą podpisało również wszystkie 28 państw członkowskich, a ratyfikowało 25 państw członkowskich;
- J. mając na uwadze, że każdego roku parlamentarna Komisja Petycji otrzymuje petycje dotyczące dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność jeśli chodzi o dostęp do zatrudnienia, działalności na własny rachunek, usług publicznych i edukacji;
- K. mając na uwadze, że osoby niepełnosprawne nie stanowią jednolitej grupy oraz że strategie i działania planowane na ich rzecz powinny uwzględniać tę niejednorodność, a także fakt, że niektóre grupy, na przykład kobiety, dzieci oraz osoby potrzebujące intensywniejszego wsparcia stają w obliczu dodatkowych trudności i różnorodnych form dyskryminacji;
- L. mając na uwadze, że Parlament musi uwzględnić fakt, że postanowienia Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych zawierają minimalne standardy pozwalające europejskim instytucjom na dodatkowe działania w celu ochrony osób niepełnosprawnych oraz zwalczania dyskryminacji;
- M. mając na uwadze, że dostęp do zatrudnienia oraz brak dyskryminacji w miejscu pracy są podstawowym czynnikiem umożliwiającym samostanowienie i samodzielne życie; mając na uwadze, że pomimo wszystkich uruchomionych na szczeblu UE programów, inicjatyw i strategii wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20–64 lata wynosi ponad 70%, natomiast wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych mniej niż 50%; mając na uwadze, że wskaźnik zatrudnienia kobiet bez niepełnosprawności wynosi 65%, w porównaniu z 44% kobiet niepełnosprawnych;
- N. mając na uwadze, że płatna praca jest podstawowym warunkiem pozwalającym osobom niepełnosprawnym prowadzić samodzielne życie; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny zatem dążyć do zapewnienia osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do zatrudnienia, aby mogły one wносить wkład do społeczeństwa, w którym żyją, oraz powinny, jako warunek wstępny, zagwarantować integracyjną edukację dla wszystkich niepełnosprawnych dzieci, również tych, które mają trudności w nauce, aby pomóc im zdobyć dobre przygotowanie edukacyjne już od szkoły podstawowej, co umożliwi realizowanie programu dostosowanego do ich możliwości, dając im w ten sposób szansę zdobycia solidnej edukacji, która pomoże w rozwoju kariery lub zagwarantowaniu dobrej pracy, pozwalającej na prowadzenie w przyszłości samodzielnego życia;
- O. mając na uwadze, że niepełnosprawność jest koncepcją ewoluującą, która wynika z interakcji pomiędzy osobami upośledzonymi i barierami wynikającymi z postaw ludzkich lub z barierami środowiskowymi, które to utrudniają pełny i efektywny udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym na równych prawach z innymi i

z zachowaniem takiej samej godności;

- P. mając na uwadze, że zgodnie z art. 7 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów w procesie przygotowywania i wdrażania programów finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, należy uwzględnić w szczególności dostępność dla osób niepełnosprawnych; mając również na uwadze, że kwestie te należy uwzględnić w przygotowaniu i wdrażaniu innych funduszy UE;
 - Q. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich zapotrzebowanie na usługi socjalne rośnie w wyniku zmian demograficznych i społecznych, przy coraz wyższej stopie bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także niedostępności wysokiej jakości usług dla osób niepełnosprawnych, co ma negatywny wpływ na zdolność osób niepełnosprawnych do samodzielnego życia, pełnego uczestnictwa w życiu społecznym na równych warunkach z pozostałymi obywatelami;
 - R. mając na uwadze, że obowiązujące przepisy unijne dotyczące praw osób niepełnosprawnych powinny być lepiej wdrażane i egzekwowane, tak aby zwiększyć dostępność dla wszystkich niepełnosprawnych w całej UE;
 - S. mając na uwadze, że Parlament stanowi część ram UE w zakresie promowania, ochrony i monitorowania wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (zwanych dalej „ramami UE”), zgodnie z art. 33 ust. 2 konwencji;
 - T. mając na uwadze, że wiele organizacji społeczeństwa obywatelskiego przedłożyło informacje do Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych w związku z listą pytań wstępnych;
 - U. mając na uwadze, że Komisja – jako komórka centralna zgodnie z art. 33 ust. 1 konwencji – została wyznaczona do odpowiedzi na listę pytań wstępnych przyjętą przez Komitet do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych;
 - V. mając na uwadze, że Parlament jest jedyną instytucją Unii Europejskiej wyłanianą w wyborach bezpośrednich oraz reprezentującą obywateli europejskich i w związku z tym w pełni przestrzega on zasad paryskich, zgodnie z art. 33 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
1. zapewnia Komitet do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych, że Parlament Europejski będzie odpowiadał na pytania skierowane bezpośrednio do niego, a jednocześnie wzywa Komisję do uwzględnienia opinii Parlamentu przy formułowaniu własnych odpowiedzi na pytania komitetu;
 2. wyraża ubolewanie, że Komisja i Rada przyjęły kodeks postępowania bez konsultacji z Parlamentem, w związku z czym Parlament posiada ograniczone możliwości monitorowania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
 3. wzywa Komisję, by przed udzieleniem odpowiedzi na listę pytań wstępnych odbyła formalne konsultacje ze wszystkimi właściwymi instytucjami i agencjami, w tym z Parlamentem, Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, Komitetem Regionów, Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich i Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej;

4. domaga się zaproszenia uczestników ram UE do formalnego udziału w konstruktywnym dialogu;
5. podkreśla fakt, że wniosek dotyczący unijnej dyrektywy o zwalczaniu dyskryminacji ma na celu ochronę osób niepełnosprawnych przed dyskryminacją w obszarach ubezpieczenia społecznego, opieki zdrowotnej i rehabilitacji, edukacji i dostępu do towarów i usług oraz do ich dostarczania, np. w odniesieniu do mieszkalnictwa, transportu i ubezpieczeń; ubolewa nad brakiem postępów w pracach Rady nad tym wnioskiem i wzywa państwa członkowskie do współpracy w celu przyjęcia wspólnego stanowiska bez dalszej zwłoki;
6. zauważa, że brak danych zdezagregowanych i statystyk dotyczących grup o konkretnej niepełnosprawności uniemożliwia formułowanie odpowiednich strategii politycznych; wzywa zatem Komisję do gromadzenia i rozpowszechniania danych statystycznych dotyczących niepełnosprawności, segregowanych według kryterium wieku i płci, celem monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych w całej UE w konkretnych obszarach życia codziennego, a nie tylko na rynku pracy;
7. zauważa, że wiele organizacji społeczeństwa obywatelskiego przedłożyło informacje do Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych w odpowiedzi na listę pytań wstępnych; domaga się zatem, aby Komisja dalej rozwijała usystematyzowany dialog, prowadziła konsultacje i współpracowała z organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne jako część przeglądu, w tym przy formułowaniu odpowiedzi na listę pytań wstępnych Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych i przy kształtowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu strategii politycznych UE w tym obszarze;
8. wzywa te państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do bezzwłocznego ratyfikowania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
9. wzywa Komisję do przedstawienia ambitnego wniosku dotyczącego europejskiego aktu w sprawie dostępności przy pełnym zaangażowaniu osób niepełnosprawnych na wszystkich etapach procesu ustawodawczego, a także podkreśla, jak ważne jest, aby wniosek ten obejmował pełen zakres obszarów polityki, jeżeli chodzi o dostępność towarów i usług dla wszystkich obywateli UE, sprzyjając samodzielnemu życiu i pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz ustanawiając stały, skuteczny i niezależny mechanizm monitorowania i egzekwowania;
10. wzywa państwa członkowskie do przeniesienia do prawa krajowego obowiązków zapisanych w art. 12 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, w szczególności w celu zniesienia wszelkich ograniczeń w czynnym i biernym prawie wyborczym;
11. wzywa Radę do przyspieszenia prac nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych instytucji sektora publicznego w celu określenia wspólnego stanowiska i przyspieszenia przyjęcia tego aktu prawnego, co podniesie dostępność dokumentów, materiałów wideo i stron internetowych oraz zapewni alternatywne formaty oraz środki komunikacji;
12. zaleca, aby środki UE zostały wykorzystane do promocji dostępności oraz e-dostępności dla osób niepełnosprawnych, promocji przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki zapewnianej przez społeczności lokalne, rozwoju usług socjalnych i zdrowotnych wysokiej jakości i inwestowania w budowanie potencjału organizacji

reprezentujących osoby niepełnosprawne;

13. odnotowuje swoje odpowiedzi i działania związane z listą pytań wstępnych przekazanych w związku ze sprawozdaniem Unii Europejskiej będącym częścią przeglądu Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych:
- a) ustanowiono międzykomisyjną roboczą grupę koordynacyjną złożoną z członków wszystkich przedmiotowo właściwych komisji, która zajęła się organizowaniem otwartych dla całego personelu i posłów do PE kampanii informacyjnych, a także dodała do programu szkoleń kurs języka migowego;
 - b) w rezolucji z dnia 5 lipca 2011 r.⁶ oraz w oświadczeniu z dnia 17 listopada 2011 r.⁷ podkreślono potrzebę dostępności usługi powszechnej oraz numeru alarmowego 112, co było kluczowym elementem rozwoju systemu pokładowego eCall;
 - c) po wyborach z 2014 r. zwiększyła się znacznie liczba niepełnosprawnych posłów do PE;
 - d) zobowiązuje się do aktywnej współpracy z właściwymi podmiotami celem znalezienia pragmatycznego rozwiązania kwestii przystąpienia do Traktatu z Marrakeszu;
 - e) podkreśla potrzebę poprawy wdrożenia przepisów UE, tak aby osoby niepełnosprawne mogły samodzielnie podróżować wszystkimi środkami transportu, w tym środkami transportu publicznego;
 - f) wzywa Komisję do przedstawienia oczekiwanych wyjaśnień na temat sposobu, w jaki zamierza zapewnić, że w obecnych oraz przyszłych przepisach osoby niepełnosprawne będą miały równe szanse, będą korzystały z praw podstawowych, równego dostępu do usług i rynku pracy, a także będą miały te same prawa i obowiązki w dostępie do zabezpieczenia społecznego jak obywatele państwa członkowskiego, w którym objęci są ubezpieczeniem, zgodnie z zasadą równego traktowania i braku dyskryminacji, tak aby wszystkie osoby niepełnosprawne mogły cieszyć się prawem do swobodnego przepływu osób przysługującym wszystkim obywatelom UE;
 - g) wzywa państwa członkowskie i Komisję do upewnienia się, że dostęp do wymiaru sprawiedliwości, jeżeli chodzi o przestrzeganie przepisów UE, jest w pełni zgodny z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych, tak aby wszyscy mogli korzystać z podstawowych praw;
14. podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy politycznej w obrębie ram UE, w tym zapewnienia koniecznych zasobów finansowych i ludzkich, aby możliwe było wykonanie zadań określonych w wyżej wymienionej decyzji Rady i wzywa podmioty zaangażowane w ramy UE do przeznaczenia na ten cel odpowiednich zasobów;
15. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę posłów do PE, którzy domagają się sporządzania

⁶ Dz.U. C 33 E z 5.2.2013, s. 1.

⁷ Dz.U. C 153 E z 31.5.2013, s. 165.

regularnych wspólnych sprawozdań Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych i Komisji Petycji w odpowiedzi na zalecenia Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych;

16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Komitetowi do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.